

# Innen és túl a halálon

Az emberélet sajátos ívet jár be a bölcsőtől a koporsóig. A gyerekek fölött úgy múlnak az évek, hogy szemmel látható testi-lelki fejlődésük. Az öregekben aztán megint nyilvánvalóvá lesz az immáron fogyatkozóknak bizonyuló idő: fokozatosan elfogy életerejük, szaporodik bennük a halál. Előbb-utóbb minden beteg vagy idős emberben felszakad a fájdalom, ahogy Babits Mihályban: „Ó jaj, meg kell halni!”

Az élet két végpontja között többnyire van két-három, olykor talán négy évtizednyi megállás: a növekedés már befejeződött, a (látható) fogyatkozás még nem kezdődött el. A tevékeny felnőttkor csalóka tudathasadása ez: bár szűkebb és tágabb környezetünk napról napra figyelmeztet életünk törékenységére, végességére, mégis sokan mintha az öröklétre rendezkednének be az életnek ebben a szakaszában.

Mi vár ránk a halál után? Előbb-utóbb mindnyájan rákényszerülünk arra, hogy szembenézzünk evvel a kérdéssel. Nemcsak avval, hogy milyen lesz és meddig tart az agóniánk, hanem avval is, hogy mi történik velünk akkor, ha meghalunk. Mire e sorok megjelennek, már a magyar mozikban is látható Mel Gibson filmje, amely a legdurvább naturalizmussal mutatja be Jézus szenvedését, a film eszközeivel sokszorosára növelve az amúgy is iszonyatos valóságot.

A rendező annyiban híu marad az evangéliumokhoz és a keresztény hagyományhoz, hogy Jézus megváltó műve szenvedésében és kereszthalálában teljesedik ki. Nyilvános működése, tanítása, az utolsó vacsorán törtétek itt nyerik el igazi értelmüket. Jézus sorsa azonban nem ér véget halálával: a feltámadás fényébe nyílik bele.

Ez az esemény, egyetlen embernek a halálon átívelő sorsa látatja meg velünk az Azutánt. Ami Vele történt, az vár reánk is életünk után: „Mert megölhették hitvány zsoldosok, / és megszünhetett dobogni szive — / Harmadnapra legyőzte a halált. / *Et resurrexit tertia die.*” (Pilinszky János)

Jézus szólt bekövetkező szenvedéséről, megjövendölte feltámadását is. Tanítványai egyiket sem akarták tudomásul venni. Pedig ahogy kereszthalála bekövetkezett, úgy valósult meg feltámadása is. Az egyház mindkét valóságot egyszerre kínálja fel a világnak, a húsvéti hit minden következményével. Hiszen csak ha van feltámadás, akkor van az életnek valódi értelme és célja; akkor vágyainknak nem szab határt a végességünk; akkor valódi felelősséget kell vállalnunk életünkért; akkor a feltámadás hajnalfénye megnöveli örömeinket, enyhíti fájdalmainkat; akkor egy szinte elképzelhetetlenül hatalmas szeretet áramában élünk, amely áttemel minket a halálon túl a beteljesült szeretet boldogságába.